**REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia**
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

**Inserate**
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

**„GAZETA“ iese în fiecare zi**

**Abonamente pentru Austro-Ungaria:**
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

**Pentru România și străinătate:**
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

**Abonamentul pentru Brașov;**
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

**Nr. 41.** **Brașov, Joi 22 Februarie 7 Martie** **1907.**

## Șovăirile nenorocite trebue să 'nceteze.

A trecut un pătrar de secol de când s'a inaugurat acea politică de maghiarizare forțată, despre care dicea Mocsary la 1879 că nu știe până unde are să meargă. Primul atentat în contra școalelor noastre, a autonomiei lor și a libertății învățământului, garantat până la un punct oare-care de legea școlară și de legea naționalităților din 1868, l'a săvârșit Tisza Kalman prin introducerea forțată a studiului limbei maghiare în școalele noastre poporale. Episcopii noștri au fost atunci cei dintâi cari și-au ridicat glasul în contra proiectului de lege ce l'a fost pregătit guvernul tiszaist în scopul arătat. Ei au remonstrat la treptele tronului și-au protestat și în camera magnaților contra lui.

Atunci argumentul de căpetenie ce l'au adus înainte archiereii noștri a fost că atât din punctul de vedere legal cât și din acela al postulatelor pedagogice nu este admisibil de a-se introduce în școalele noastre elementare studiul unei limbi cu totul streine de limba maternă a copiilor. Metropoliții noștri au accentuat în reprezentații și în vorbirile lor că prin măsura intenționată este amenințată chiar și existența bisericei române care se razimă în limba poporului. Era dar respinsă și combătută ca pernicioasă pentru popor și biserică introducerea în ori-ce chip a studiului limbei maghiare în școalele noastre elementare. Erau toți în clar că ni-se face o nedreptate mare și strigătoare la ceriu prin noul postulat șovinistic al guvernului tiszaist, care era deja de patru ani la cârmă.

Proiectul atât de amenințător din iarna anului 1879 a devenit foarte curând lege, căreia am trebuit să ne supunem cu toții, dar niciodată n'am încetat de-a privi dispositiunile ei ca asupritoare pentru libertatea învățământului nostru și ca prejudițioase desvoltărei noastre naționale. Era clar că stând odată pe baza principiului, care își are razămul său chiar și în legile dela 1868, că fiecare popor poate trăi în această țară cu limba lui, nu puteam să adoptăm acum principiul cu totul contrar, după care toți cetățenii statului trebue să învețe și să știe ungurește.

Prin urmare legea dela 1879 a fost considerată întotdeauna ca o lege a căreia scop final e maghiarizarea, cum este scopul tuturor legilor ce au fost aduse după ea în aceeași direcțiune și cari toate din cauza aceasta se numesc „legi de maghiarizare.“

In lupta ce-am purtat-o și-o purtăm în apărarea limbei și a culturei noastre nu ne-a fost permis dar nici un moment de-a ne pune pe terenul adversarilor și a admite că învățarea limbei maghiare ar fi neapărat de lipsă pentru toți cetățenii statului. Nu mai vorbim de pozițiunea de drept a poporului nostru, pe care o determină programul nostru național, dar, nici chiar stând numai pe baza legei de naționalități, nu ne-ar fi permis să admitem nici măcar în principiu necesitatea predărei limbei maghiare, și încă „în măsură mai mare“, în toate școalele noastre, căci îndată ce am face aceasta ne-am da legați aprobând tot ce s'a pus la cale, cu călcarea legilor dela 1868, de guvernele unguresti în contra desvoltărei noastre naționale.

Cu atât mai surprinzătoare apar în asemeni împrejurări declarațiile făcute dilele acestea de către foile din Blaj și Sibiiu în ce privește predarea limbei maghiare, declarații despre cari am făcut amintire în numărul trecut al foaiei noastre, și cari sunt cu atât mai bătătoare la ochi, cu cât se fac din incidentul nouelor măsuri ce le proiectează ministrul Apponyi în contra școalelor noastre și cari, nu ne îndoim, au produs atâta îngrijire în cercurile conducătoare ale metropoliilor noastre, ne mai vorbind de adânca amărăciune ce a cuprins pe toți Românii din cauza lor.

Nu înseamnă oare a ne tăia creanga de sub picioare dacă afirmăm că „nu suntem contrari principiari ai predărei limbei maghiare în toate școalele noastre poporale dela orașe și dela sate“ ori că „n'avem nimic împotriva predărei limbei maghiare în măsură mai mare“? Dacă ar fi așa atunci pentru ce au fost toate protestările bisericelor noastre în contra încălcărei autonomiei lor și a restringerei libertății învățământului nostru la 1879, 1883, 1891, etc? A dice: primim să învățăm cu toții ungurește și a obiecționa apoi că totuși nu e bine să se impună învățarea acestei limbi în măsură prea mare, e din punct de vedere politic ceva absurd și ridicul. Tu întinzi degetul, iar contrarul îți ia toată mâna. In cazul de față însă nici aceea nu se poate susținea, că ai întinde numai degetul, când odată admiți și numai în principiu procederea contrarului.

E foarte dureroasă impresiunea ce trebue s'o facă asupra omului gânditor o astfel de atitudine. Noi cu toate astea am vrea s'o atribuim numai slăbiciunei datorite obiceiului de a ne arăta servili pentru a nu-ne atrage prea mult mânia puternicilor dilei. In tot cazul repetăm că e dureros a vedea cum unele foi în măsură de a fi bine informate despre cele ce se petrec în sferele înalte bisericești, nu se sfiesc de a purta un astfel de limbagiu.

Ce vor folosi toate memorandele dacă, părăsind ori ce bază principiară în lupta noastră, ne vom espune a perde ori ce razim și a atârna numai dela grația și bunul plac al adversarilor limbei și ai naționalității noastre, lăsând în grija lor de a stabili până la ce măsură să ne maghiariseze?

Credem că ne vor da dreptate și confrații noștri dela foile amintite, că pe aceasta cale nu se poate duce lupta națională la nici un bun sfârșit și că, dacă nu vor înceta în curând șovăirile acestea nenorocite, cari ne încurcă și ne paralizează toate forțele, nu vom putea spera la nici o mântuire.

---

**Conzistoriul bisericei evang. săsești** va *lua poziție* — zice »Sieb. d. Tagbl.« — *în contra proiectului de lege școlar* prezentat camerei de contele Apponyi. Va adresa adecă *o remonstrațiune ministerului* în care conzistoriul bisericei ev. săsești va *protesta* în contra acelor dispozițiuni ale proiectului de lege amintit, prin cari se vatămă autonomia bisericei. Va protesta în deosebi contra intenționatei restricțiuni a autonomiei, care învoalvă totodată o restricțiune a dreptului limbei nemaghiare în școalele confesionale.

---

**Ministrul Kossuth despre pact.** In consfătuirea de Luni a partidului independist ministrul Kossuth a făcut următoarea declarațiune cu privire la tratările, ce se urmează în vederea încheierii unui pact economic și comercial între Austria și Ungaria: In calitate de membru al guvernului, care iau direct parte la tratările ce se urmează, deocamdată nu pot să fac declarațiuni meritorice în privința pactului. Membrii partidului să fie însă convinși, că atât eu cât și ceilalți membrii ai guvernului facem totul, ca să apărăm și asigurăm în toate direcțiunile interesele economice și comerciale ale țării«.

---

**Dieta boemă și pactul austro-ungar.** In ședința de Luni a dietei boeme șefii tuturor partidelor dietale au convenit între sine de a inaugura în dietă o *acțiune comună* în afacerea pactului austro-ungar.

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

## Fata morgana.

Schiță de Guy de Teramont.

Mergeau din ce în ce tot mai departe. Dar oare unde? Numai Dumnezeu singur putea să știe, căci înainte cu câteva zile acul magnetic se sparse subit și nu mai arăta drumul. Peste nemărginitul deșert african de nisip trecea trupa; prin ținuturi de nisip arzător și alb, unde chiar temperatura varia între 60 și 70 de grade.

Ici colo se găsea ca singură urmă de vegetațiune, câte un arbore sărăcăcios și ghimpos, pe care natura într'un caprițiu incalculabil l'a uitat în arșița soarelui. Și trunchiul uscat arunca o slabă umbră asupra osemintelor unei caravane, amestecate cu nisip.

Trupa înainta mereu și fie-care distanță percursă însemna un pas mai aproape de moarte. Era grozavă nesiguranța, cu care oamenii aceștia 'și îndreptau pașii, căci ținutul își schimbă caracterul în urma dunelor de nisip. Nicăiri nu era apă pentru această sete îngrijitoare, care usca gâtlejul și ardea intestinele.

Numai în câteva oaze mici se găsea o apă neagră, sărată cu miros urât, în care putrezeau fel de fel de plante și cu care nici chiar animalele nu voiau să-și potolească setea.

Trupa mergea înainte în credința la opera terminată, și în fiecare pept trăia un curent aprins, care ținea în trezie toate speranțele, toată ambițiunea și toată energia pentru admirabila vitejie și acest nume era lacul Tschad.

Pentru ajungerea misteriosului lac Tschad această trupă mică s'a pus în marș lăsând la spatele ei ținuturile locuite ale continentului negru.

Acest lac era numai în parte cunoscut, deși mulți esploratori îndrăsneți se încercară să-l ia în posesiune.

Această țintă trebuia să fie ajunsă cu toate dificultățile, ce erau în cale și la țărmii lacului trebuia din nou să fâlfâe drapelul Franției.

Opera unui Montel și a unui Gentil, cari au stabilit cursul Bornonsului și țărmii înfricoșatului lac Rabbah, trebuia terminată și răsbunat Crampel, care fusese ucis de insurgenți.

Trupa mergea mereu înainte lăsând cadavre în urma ei. Unii cădeau de mâna dușmanilor, cari stăteau la pândă, alții erau secerați de boale. Boala de ficat și febra tifoidă trânteau la pământ și pe cei mai sănătoși și mai tari dintre ei.

In această țară tristă, care era pleșuvă ca o coaje de lămâie și al cărei nisip scânteia în colorile cele mai luminoase sub sărutările arzătoare ale soarelui, trebuia trupa să ducă lupta înfricoșată în contra naturei, și afară de aceasta o luptă neegală, în care vitejia nu era dătătoare de ton și unde eroismul se frângea de o forță oarbă și fără simțire.

Din întreaga trupă nu mai rămase decât sublocotenentul comandant, cinci soldați și câți-va hamali negri din colonia francesă dela Senegal, și cu toate aceste ei înaintau cu bărbăție.

— Camerazi, zise ofițerul, nu perdeți curagiul, în curând suferințele noastre vor dispare, suntem aproape de lacul Tschad. El are apă dulce și insule și păduri, în care domnește o răcoare recreatoare și unde veți pute să vă odihniți după pofta inimei.

Și vorbele sale ridicară pe cei șovăitori, cari reîmbărbătați porneau înainte în arșița grozavă a soarelui. Ei mergeau mereu, mereu înainte.

Deodată gornistul Prolin se trânti la pământ.

— Sunt bun pentru mormânt, îngropați-mă!

Atât mai lipsea; ca și la un semnal de comandă trupa căzu la pământ.

— Sus, sus! strigă ofițerul, reculegeți-vă, nu desperați, lacul Tschad nu este departe. Mâne de sigur veți fi acolo, atunci veți fi salvați și victoria va fi a voastră, așa dară sus, sus!

— Totuși gornistul Prolin clătină din cap, borborosind: Tot trebue să murim, și decât acolo mai bine aici.

Cu acești oameni istoviți nu mai era nimic de făcut; ei nu se puteau ridica de jos. Lupta lor cu moartea începu.. O luptă înfricoșată cu dușmanul, care venea încet. Sângele le îngheță încet în vine, din gurile acestor nenorociți pica în fire lungi o spumă mestecată cu sânge și care în curând se prefăcea cu năsipul deșertului în ghem negru.

— Apă! apă! apă!

Un gemăt neîntrerupt trecu prin rândurile lor și această monotonie grozavă era întreruptă din timp în timp de un țipet sguduitor, un ultim horcăit și o rugăciune mortuară borborosită cu greutate.

— Apă! Unde este apă!

Astfel se ivi ziua a doua. Deodată, când se risipi amurgul cerului de sud, răsună prin lugubra tăcere a dimineții printre trupa, aproape de moarte, strigătul: »Lacul!«

Capetele se ridicară încet și cu greutate, ochii stinși se deschiseră și pe buzele tuturor răsună din nou strigătul, ridicând pe muribunzi ca și cu curent electric: »Lacul!«

Și în adevăr se zăreau în depărtare palmieri, ale căror umbre se reoglindau în apele clare și liniștite ale unui mare bazin

— Lacul, — lacul. La drapel! Cu ultima sforțare sublocotenentul puse mâna

S'a decis ca în ședința următoare să se facă o propunere subscrisă de președinții tuturor partidelor, în care guvernul este provocat, să nu facă în nici un caz concesiuni guvernului coaliției în chestiunea pactului, ci să apere cât mai energic interesele Austriei. Deputații cehi și germani au luat asupră-și de a stiliza această propunere, căreia i-se va da cetire într'una din ședințele proxime ale dietei. Deja la prima cetire se va începe în dietă o desbatere asupra chestiunei austro-ungare.

## O adunare de protestare

**contra proiectului ministrului Apponyi.**

Știm că deputatul St. C. *Pop* a întreprins un turneu prin cercul său pentru a da samă alegătorilor despre situația politică actuală, insistând îndeosebi asupra proiectului de lege presentat dietei de ministrul Apponyi.

Prima din aceste întruniri s'a ținut Duminecă în *Șiria* sub presidiul d lui protopop Lucuța. Adunarea impusantă a votat d-lui Dr. St. C. Pop, care într'un lung discurs a expus situația actuală politică, deplină încredere și a aprobat lupta deputaților naționaliști purtată în dieta ungară pentru drepturile neamului. In moțiunea ce s'a votat se zice despre proiectele ministrului Apponyi următoarele:

»Cu această ocaziune venindu-ne la cunoștință proiectul de lege, pe care ministrul de culte și instrucțiune publică l'a înaintat dietei despre școalele noastre confesionale, declarăm acest proiect de cel *mai brutal atac la existența școalei confesionale românești*, protestăm în contra te-dintei trădătoare de patrie, prin care se atentează la caracterul și ființa însuși a poporului românesc, totdeauna credincios tronului și patriei. Respingem de la noi și așteptăm de la întreg poporul românesc să respingă de la sine cu indignațiune presupunerea, că acest popor, care de opt-spre-zece veacuri trăește ca popor românesc pe acest pământ, ar fi în stare acum a se lăpăda de numele și ființa sa românească, ar fi în stare să-și părăsească neamul său și să se facă ungur, ceea-ce țintește noul proiect de lege.

»Limba noastră românească, mai scumpă ne este nouă decât viața, gata suntem a muri cu toții pentru ea și vestim aceasta lumei, ca să se știe«.

**Mandatul dela Lugoj.** Terminându-se investigarea ordonată contra alegerii de deputat dietal în cercul Lugojului, va avea loc mâne, Joi, în Budapesta ultima pertractare în fața comisiei IV. cenzurătoare. Apărătorul mandatului dep. Dr. George Popovici, este d-l Dr. V. Branisce.

**Epilog la alegerea dela Caransebeș.** Ministrul ung. reg. de interne, ca ultimul for, a întărit sentința căpităniei din Caransebeș, prin care se pedepsesc pentru transgresiune contra statului (arborarea unui steag alb), la alegerea de deputat a d-lui Constantin Burdia: protopopul Andreiu *Ghidiu* la 15 zile închisoare și 200 cor., profesorul Dr. Petru *Barbu* la 10 zile închisoare și 200 cor., advocatul Dr. Mihaiu *Brădiceanu* la 8 zile închisoare și 200 cor., doamna Emilia *Brodatschi* la 8 zile închisoare și 200 cor., d l Achim *Sârbu* la 8 zile închisoare și 200 cor., d-l Mihaiu *Săbăila* la 1 zi închisoare și 25 cor. Pedeapsa a fost dictată pe motivul că *steagul alb e steag străin în Ungaria*, deci cine folosește steag alb comite transgresiune contra statului.

Fără comentar...

## O eventualitate

**în lupta parlamentară a deputaților naționaliști.*)**

Intr'un articol dela începutul lui Ianuarie, arătasem cum partidul naționalităților este în parlament o necesitate pentru existența coaliției. Spusesem acolo, că, după ajungerea la guvern și la deplină stăpânire în parlament, urmarea logică ar fi, ca aliații să sisteze învoiala și ca elementele heterogene să urmeze a se desvolta fiecare în direcția sa, — primejdia naționalităților a fost însă adusă la ordinea zilei, pentru ca alianța să continue și mai departe, tocmai în vederea acestei primejdii. Resumatul combinațiunilor era: partidul naționalităților este în parlament, ca să aibă în cine lovi partidele coaliate, altmintrea fatalmente ar lovi una în alta.

Ințelegând situația astfel, ușor se poate ivi o eventualitate, la care e bine să ne gândim din bună vreme.

Nu trebue să ne facem iluzii prea naive despre puterea partidului naționalităților și despre efectele luptei ce o poartă. Cu toate dorințele de mai bine trebue să mărturisim, că este mai mult numai o luptă de avant-gardă, o luptă energică și înălțătoare ce e drept, însă, ca luptă de avant-gardă ce este, nu poate fi hotărîtoare. Realizarea principiilor scrise măreț pe steagul ei, stoarcerea drepturilor ce ni se cuvin, *prin obstrucție*, singurul mod posibil, — la una ca asta nu putem gândi decât în acelaș timp cu gândul la alianța cu strada, cu socialiștii. Chiar și în acel caz, rezultatul este problematic.

Netăgăduit, de altă parte, că, între împrejurări normale, însași spunerea pretenziunilor și protestărilor (nu: »plângerilor«, cum se obicinuește vorba,) noastre în parlament, poate contribui mult la importanța unei chestii și la cunoașterea ei deplină. Pildă ne sunt istoricele »gravamine« în vechile diete maghiare. Decât, împrejurările de acum *nu* sunt normale. Iată de ce:

S'a lăsat la guvern o opoziție, cu condiția, ca ea să lucreze tocmai împotriva principiilor sale. Gândul mai îndepărtat este vădit: a da motiv ca acele principii să se compromită, prin aceasta, și, totodată, a da răgaz ca elementele explozive să izbucnească, desbinând, iar vecinica luptă de interese să crească turma nemulțumiților. Numai în chipul acesta se pot esplica tainele și ciudățeniile politicei vieneze, care a creat *încetul și greoiul* guvern de transiție.

Răgazul pomenit se tulbură însă peste socoteli prin activitatea partidului naționalităților, care nu lasă liniștea absolut necesară unui organizm, spre a-și desfășura procesul de lămurire. Partidul naționalităților stă deci în fața unui grele alternative:

Primind situația de necesar contrabalans al coaliției, va nizui din răsputeri, în momentele date, să profite cum poate de această situație cam șovăitoare, și să-și asigure cât mai mare influință. Una.

Urmărind un punct de vedere mai înalt, în clipa cea mai cumpănitoare, va înceta să joace rolul mai puțin rentabil de contrabalans, va să zică se va retrage din viața parlamentară, și va lăsa să se desfășure liniștit procesul de lămurire și de împărțire. Sfârșitul, se poate spune aproape cu siguranță, va fi o minunată încăerare a coaliției, stârnită de nemulțumiții, de flămânzii, de prea cinstiții, de neastâmpărații și de prostuții, ce-i are fiecare partid aliat. A doua.

Toate semnele mai nouă ne întăresc în prevederea eventualității din urmă. Necontenitele greutăți umilitoare, ce întâmpină deputații nemaghiari la discuții și pretutindeni unde trebue să se afirme, apropie realizarea acestei eventualități. Bine înțeles nu e vorba de o retragere definitivă din parlament, de o pasivitate extraparlamentară, ci, mai întâiu, de o pasivitate intraparlamentară.

Prin tactica asta, care ar putea fi și o demonstrație împotriva terorizmului din parlament, s'ar face un serviciu real, și doveditor de conștiință, cauzei noastre, iar cauzei mai înalte un serviciu cu mult mai însemnat, pentru a cărui recompensă — ori să zicem mai bine: echivalență, fiind recompensa odioasă, — partidul ar putea intra la învoeli. (?! — Red.) O, și atunci multe vorbe ar mai fi de spus. *(i. p.)*

*) Dăm loc articolului de mai sus, în care se ating unele chestiuni interesante de actualitate, și care stă în legătură cu alt articol publicat nu de mult în foaia noastră, abținându-ne deocamdată dela ori-ce comentar din parte-ne.

— Red.

## Deschiderea Dumei.

Eri, Marți, s'a deschis pentru a doua oară Duma imperială. »Agentia Westnic« comunică următoarele amănunte asupra acestui moment important în viața constituțională a imperiului rusesc:

Din cauza deschiderei Dumei stradele sunt populate. Intrarea în palatul Tauridelor este oprit de poliție și jandarmerie. Mulțimea staționează în stradele învecinate și aclamă deputați, cari se duc la dumă, strigând: Trăiască Amnistia! Deputații răspund cu capetele descoperite.

Mitropolitul Antoniu a oficiat serviciul divin, în urma căruia a rostit o cuvântare rugând pe deputații dumei să uite divergențele de opiniuni cari îi deosebesc și să lucreze pentru binele țărei care sufere; el a mai făcut apel la înțelegerea grupurilor din dumă.

In urma cuvântării metropolitului s'a cântat imnul național. Toți miniștrii erau de față la serviciul divin.

La oara 1 după amiazi a avut loc deschiderea dumei de către deputatul *Golubeff* vice-președinte al conziliului imperiului. Când secretarul de stat a dat cetire ucazului imperial pentru convocarea dumei, toți membrii dreptei, mai bine de o sută erau în picioare și au strigat: *Trăiască Impăratul!* Restul deputaților stăteau jos și ascultau în liniște citirea ucazului. După terminarea citirei membrii dreptei au mai strigat încă odată Ura! In timpul acesta toți miniștrii stăteau în picioare. Toți membrii dumei au depus apoi jurământul. *Membrii social-democrației nu au asistat la cetirea ucazului și au întrat în sală numai pentru a depune jurământul.*

S'a procedat apoi la alegerea președintelui. *Deputatul Golowin a fost ales președinte cu 356 voturi contra 102.* Alesul a fost aclamat de membrii stângei și de ai centrului. Membrii dreptei au primit în tăcere rezultatul votului.

Președintele a rostit un discurs adresându-se tuturor reprezentanților dumei. El a zis că ori cari ar fi divergențele de opiniuni ce separă pe deputații ei, trebue să se gândească la binele națiunei care îi așteapta de mult cu nerăbdare. Exprimă speranța că noua dumă își va da seamă de misiunea ei și vor ajuta pe monarch să aducă la îndeplinire constituțiunea și să îndrumeze poporul pe calea cea bună, indicată de prima dumă.

Președintele a ridicat apoi ședința pentru a se duce mâne la Tzarskoe-selo pentru a încunoștiința pe țar de alegerea sa.

Discursul președintelui a produs o impresiune favorabilă și a dat naștere la câteva aplauze chiar în rândurile partizanilor dreptei.

*

Pentru representanții pressei, cari vor asista la desbaterile Dumei s'au reservat 80 locuri. Deși galeriile erau tixite de oameni, publicul a avut o atitudine foarte liniștită. Terminându-se ședința, câți-va deputați ai stângei au ținut discursuri în stradă și au fost aclamați de mulțime. Poliția nu a intervenit.

## Cronica din afară.

**Nemulțumirile studenților sârbi.** Din cauza studenților bulgari, cari s'au înscris la universitatea din Belgrad, între studenții sârbi s'au născut mari discordii. O mare parte din studenții bulgari fiind săraci, colegii lor sârbi au voit să le vină în ajutor votându-le subvenții din fondul universitar pentru ajutorul studențesc. Acest fapt a dat naștere discordiei, care crește din ce în ce în sânul studenților sârbi. Mare parte din ei susțin ca să ajute în alt mod pe colegii lor bulgari, nu însă din fondul studențesc întru-cât acesta e așa de mic încât nu poate satisface nici cerințele de prima necesitate ale membrilor cari l'au fondat.

**Lege pentru protecțiunea brațelor.** Din pricina marelui număr de secerători, cari primăvara și vara pleacă din Bulgaria în România și Turcia pentru a lucra la seceriș cu prețuri ridicole, ministrul de comerciu bulgar a elaborat un proiect de lege pe care-l va supune Sobraniei și în care stabilește minimul de plată pe care sunt obligați să-l dea marii proprietari lucrătorilor cu ziua. Cu această măsură guvernul crede că va împiedeca o bună parte din populație de a se expatria și a fi așa crud exploatată.

**Chestiunea documentelor confiscate la nunțiatura din Paris.** Ziarul italian »Osservatore Romano« publică nota următoare cu privire la pretinsele revelațiuni făcute de ziarul »Le Matin« în privința documentelor confiscate la Cardinalul Montagnini: Nu am vroi să relevăm aceste revelațiuni care nu au o mare importanță pentru noi. Dar pretinsele revelațiuni ale ziarului »Le Matin« se referă cu deosebire la raporturile dintre Franța și Spania și ele tind să tulbure prin știri cu totul falșe relațiunile dintre Sf. Scaun și alte guverne, acusând pe Sf. Scaun de ingerințe. Aceste afirmațiuni sunt pe cât de răutăcioase pe atât de mincinoase și li-se dă o formală desmințire. Dacă rolul atribuit de ziarul »Le Matin« Sfântului Scaun cu prilejul vizitei făcută de Regele Spaniei în Franța ar fi adevărat, demersuri în această privință ar fi trebuit făcute la Madrid și ziarul »Le Matin« și alte ziare pot avea mijlocul să constate cât de neîntemeiate sunt asertiunile lor răutăcioase.

**Din Reichstagul german.** Reichstagul a terminat prima citire a budgetului. Astăzi s'a început discuția creditului suplimentar cerut pentru Africa de Sud.

## ȘTIRILE ZILEI.

— 21 Februarie v.

**Pentru gimnasiul din Brad.** Ni-se scrie: Institutul de credit și economii »*Venețiana*« din Veneția iferioară (com. Făgărașului) în adunarea generală ținută în 24 Februarie a. c., la inițiativa directorului esecutiv, *a votat 200 cor. pentru gimnaziul din Brad.* Tot în aceasta adunare s'au votat și 100 cor. pentru repararea edificiului școalei conf. gr. or. din Veneția superioară. Acest institut, deși încă aproape la început pot zice, căci abia de vr'o câțiva ani s'a fondat, totuși din prisosul său destul de modest, împarte ajutoare și sprijinește după putință institutele noastre culturale, semn că conducătorii acestui institut nu sunt conduși numai de interesul lor privat, după cum cred unii din loc, ci au la inimă și înaintarea și sprijinirea acelora dela cari au primit prisosul. Astfel de ajutoare au împărțit și până acuma, și cred că aceasta vor urma-o și pe viitor.

**Dela Timișoara** primim știrea tristă că soția d-lui advocat Pavel Rotariu, Iulia n. Dreghici a încetat din viață. Adresăm mult întristatului soț și familiei, condolențele noastre cele mai sincere.

**O nouă cântare »agitatorică« a maestrului Vidu.** Procurorul din Caransebeș a intentat proces contra d lor Achim Aliontie, Petru Hertilla, Nicolae Bocșan, Aurel Ferdian, Dumitru Dona, George Bona, Nicolae Dona, Dumitru Baba și Nicolae Sooria, pentrucă în 25 Noemvrie, la banchetul dat în onoarea P. On. Domn protopresbiter Andreiu Ghidiu din Caransebeș cu ocaziunea iubileului d-sale au cântat *„Dorul înstrăinatului"*, compoziție de Ioan Vidu și prin aceasta »însuflețind publicul românesc pentru România au agitat naționalitatea română contra Maghiarilor«. In motivarea actului de acuză se spune că acești coriști cântând »Dorul înstrăinatului« de Vidu zic despre sine că sunt »înstrăinați«, că trăiesc »în țară străină«, își exprimă dorul față »de patria lor dulce« care e România, glorifică și aclamează pe »frații români«, »țara românească« și »toți vitejii ei« și însuflețesc publicul românesc față de România. Procesul va fi judecat la tribunalul regesc din Caransebeș. Bărbați fruntași de toată încrederea ne asigură — scrie »Drapelul« — că acest proces s'a pornit tot la inițiativa deputatului Burdia et cons., pe care l'a menajat cu atâta delicateță »Telegraful Român«. Impotriva actului de acuză s'au dat excepțiuni.

**Dr. Eduard Gregr** cunoscutul naționalist ceh și-a serbat în 5 l. c. aniversarea a 80-a a nașterei sale. Gregr a fost unul din cei mai aprigi apostoli ai cauzei cehice. El cu fratele său răposat Dr. Iuliu Gregr au fundat ziarul »Narodni Listy«. Eduard Gregr a fost un aprig luptător pentru dreptul public și independența Boemiei și contra egemoniei germane și a germanizațiunei. Acuma se zice, că din cauza etății sale înaintate vrea să se retragă din viața politică.

**Concertul din Arad** arangiat Duminecă în 3 Martie n. a avut, după cum scrie »Tribuna«, un succes strălucit. Corurile conduse de d-l prof. Trifu Lugojanu, solourile d-nei V. Triteanu, și prestațiunile d șoarelor Hortensia Raicu și Veturia Papp

---

pe drapel, pe care-l împlântă în pământul moale și cutele tricolorului fâlfâiau vesele în aer.

Aerul era rece, un nor des se așeză înaintea soarelui, întunecându-i razele: »Lacul! lacul!«

Speranța se ivi din nou și insuflă acestor nenorociți un nou curagiu.

Lacul, lacul însemna viață, salvare. Ce e drept cu mare greutate s'ar fi târât până acolo, dar astăzi vor ajunge.

— Ei fură cuprinși de o mare insuflețire, se ridicară în picioare și din gâtlejele lor arse răsună strigătul biruinței, cu care erau gata să moară: »*Vive la France!*« »Trăiască Franța!«

Vântul se întări. Punctul negru care se ivise în depărtare crescu în chip uriaș, vârtejuri mari veniau cu o iuțeală aproape amețitoare și ridicau un praf, care întunecea ziua. Și după ele urmă un orcan grozav, care într'o clipită isbi unul de altul pe sărmanii oameni și înghițindu-i în adâncile sale valuri de nășip.

Și în curând se potoli iarăși marea de năsip și valurile sale galbene de năsip se neteziră, ca și când nici odată n'ar fi străbătut picior de om nemărginitul și neospitalierul deșert.

Caravana fusese spulberată fără a lăsa nici o urmă.

*C.*

n'au lăsat nimic de dorit şi au produs un mare entusiasm. La concert au luat parte şi P S. Sa episcopul Papp, d-na văd. Eugen Mocsonyi cu d-şoarele şi tinerii Alexandru şi Petru, principele Constantin Brâncoveanu Basarab (Bucureşti), generalul Arendt, deputaţii Dr. Stef. Popp, V. Goldiş etc. etc. După concert a urmat dansul, care s'a inceput cu hora, în care a jucat şi principele Brâncoveanu cu una din d-şoarele Mocsonyi.

**Inchiderea universităţii din Lemberg.** Luni s'au întâmplat la universitatea din Lemberg ciocniri între studenţii poloni şi ruteni. Studenţii poloni n'au voit să lase pe colegii lor ruteni să între în universitate şi pe acei studenţi ruteni, cari se aflau deja în salele de prelegere, i-au dat afară din universitate, întrebuinţând faţă de ei şi forţa. Rutenii fireşte s'au opus energic, din care cauză au avut loc şi încăerări între atacaţi şi agresori. In învălmăşală mai mulţi inşi au fost vulneraţi, însă numai uşor. Turburările au luat nişte dimenziuni încât senatul universităţii s'a văzut constrâns a întrerupe prelegerile şi a inchide deocamdată universitatea Iritaţiunea intre studenţii de ambele tabere ajunse la culme. Polonii au ţinut în Lemberg adunări, în cari au demonstrat în contra Rutenilor. »Comitetul naţional ruteau« se plânge într'o depeşă, că Polonii au conturbat prelegerile facultăţii teologice înarmaţi cu bâte şi revolvere şi au alungat cu forţa pe studenţii ruteni, lovindu-i şi vătămându-i grav, apoi că poliţia, care a întrat în universitate, s'a purtat pasiv. Depeşa mai supune că deputaţii ruteni au interpelat în dietă asupra agitaţiunei Polonilor şi a actelor lor de violenţă.

**O nouă bancă românească.** La Caransebeş s'a înfiinţat »Banca poporală« cu capital de 140,000 coroane. Prima direcţiune se constitue din d-nii Ghidiu, Barbu, Musta, Tătucu, Bogoeviciu, Moaca, Bria, Valuşescu, Răbăgia.

**O veste bună.** Românii din comunele Ceheiu şi Hereclean (ţinutul Sălagiului) au cumpărat zilele trecute bunul nemesesc al familiei maghiare Kethelyi cu 130,000 cor. cu ajutorul băncii »Silvania«.

**Destituirea unui funcţionar.** Funcţionarul Julius Haidu dela Inalta Curte de compturi din Budapesta, acela care a sustras acte spre a le da deputatului Lengyel, a fost destituit din postul ce ocupa.

**Mulţămită publică.** D-l *Nicolae G. Nică Popa* mare proprietar în Pelitlia (România) de naştere din comuna noastră Satulung SS. Arch. şi-a arătat recunoştinţa şi iubirea faţă de locul natal, dăruind în favorul edificării şcoalei suma de 100 cor., iar d-l Stefan *Median* comersant în Braşov 20 cor. D-na văduva Maria R. *Tocilu* n. Al. Popa a dăruit bisericei noastre din Satulung bis. SS. Arch. un blandabiu de mătase în valoare de 140 cor., iar d l Radu R. *Băbuş* mare proprietar în Caraomer, originar din parochia noastră a dăruit fondului parochial nou înfiinţat un laz (fânaţ) în valoare de 500 coroane. Pentru aceste fapte frumoase rugăm pe nobilii donatori să primească mulţămita noastră simţită. Satulung-Săcele. Pentru comitetul parochial *R. Verzea*

**Din isprăvile prinţului George al Serbiei.** Explozia de pulbere, care s'a întâmplat nu de mult în camera principelui moştenitor al Serbiei, şi-a găsit acum explicaţia... în o parte a presei austriace, care nu se dă înapoi dinaintea înregistrărei celor mai fantastice invenţii pe contul curţii din Serbia. Din motive necunoscute prinţul a tras foc asupra unui jeandarm care se afla în camera lui, rănindu-l de moarte. Prinţul moştenitor îşi continuă eserciţiile de tir şi nimeri o lădiţă cu dinamită, care cauză mari pustiiri. Prinţul întrebuinţează dinamita pentru pescuit, făcându-o să explodeze în apă şi aducând astfel la suprafaţă peştii ucişi. Plecarea neaşteptată a surorei sale în Octomvrie anul trecut a fost provocată de următorul incident: Prinţul a maltratat'o cu brutalitate şi la strigătele ei sosi medicul regelui, Dinici, care o salvă din mânile prinţului, fapt pentru care medicul fu bătut în mod îngrozitor. De atunci prinţesa se află la regina Italiei şi refuză a se întoarce la Belgrad...

**Recrutarea în Braşov.** Magistratul oraşului ne trimite o publicaţiune mai lungă cu privire la asentările din cercul IV, ce se vor face în Braşov în zilele de 8, 9 şi 11 Martie n. în otelul Central Nr. 1. La aceste recrutări au să se prezente tinerii născuţi în anii 1886, 1885 şi 1884. *La 8 Martie* 1907 sunt obligaţi a se presenta înainte de toate aceia, cari pe basa listei de asentare A, au a se prezenta drept pedeapsă fără considerare la clasa vârstei şi la ordul losului; apoi aceia, cari pe baza listei de asentare B au a se presenta în ordinea losului şi în fine afară de cei menţionaţi, acei juni obligaţi la arme din I clasă a vârstei — înţelegem pe cei născuţi în anul 1886 — cari sunt induşi sub numerii de los 1 până la 231. *La 9 Martie* 1907: vin la rând cei obligaţi la arme din clasa II-a şi a III-a născuţi în anul 1885 şi 1884 — după clasa vârstei şi după numărul losului, iar *la 11 Martie* 1907: urmează asentarea acelor juni obligaţi la arme, cari sunt străini şi pentru cari au sosit listele de asentare dela autorităţile lor de acasă.

**Reuniunea femeilor române şi Corpul învăţătoresc din Sighişoara** invită la Producţiunea declamatorică-teatrală-muzicală împreunată cu dans ce se va aranja în 25 Februarie v. (10 Martie n.) 1907 în sala »Gewerbeverein« din loc. începutul la 7½ oare seara. Preţul de întrare de persoană 1 cor., iar de familie de 3 persoane cor. 2 40. Venitul curat este destinat în favorul Reuniunei femeilor rom. pentru înfrumseţarea bis. gr. or. din loc. Suprasolviriile şi ofertele marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor publica. Damele sunt rugate a se prezenta în costum naţional.

**O domnişoară română** din casă bună de 20 ani, absolventă de 2 clase a liceului de fete din Viena, posede pe lângă română şi franceză perfect limba germană, caută loc la o doamnă ori la copii cu preferinţă în România. — Informaţiuni primeşte administraţia Gazetei.

## Progresele Dobrogei

### dela anexare până astăzi. 1878—1906.

Zilele aceste a apărut în Bucureşti (în stab. de arte grafice Albert Baer) un *tablou grafic* întocmit din ordinul d-lui ministru al Domeniilor I. N. *Lahovari*.

Acest tablou grafic, ce s'a trimis şi redacţiunei noastre, conţine date foarte interesante cu privire la Dobrogea şi desvoltarea ei în cei 28 de ani, de când a fost anexată României. De aceea credem de interes a reproduce *notiţa explicativă*, de care e însoţit amintitul tablou, care ne dă o icoană despre progresele Dobrogei. Eată-o :

Dobrogea, care în vremile trecute ale istoriei noastre, sub Mircea cel Bătrân (1395) fusese stăpânită de Români, iar în urmă căzuse sub dominaţiunea otomană, a fost anexată României prin tractatul dela Berlin din 13 Iulie 1878. Luarea în posesiune efectivă a acestei provincii s'a făcut la 18 Novembre 1878, când a fost evacuată de oştirile ruseşti şi ocupată de armata română.

Întinderea Dobrogei este de 15.536 kilometri pătraţi. Incercată prin devastările inevitabile ale unui lung războiu, această provincie, în momentul când a intrat în stapânirea României, era aproape despopulată; cea mai mare parte a locuitorilor musulmani emigrase, refugiându-se în ţinuturile imperiului otoman, unde nu pătrunseseră încă armatele învingătoare; multe sate erau cu desăvârşire ruinate, cultura pământului aproape nulă, comerciul absolut fără importanţă.

De altminteri, şi înaintea războiului ruso-româno-turc, starea acestei provincii sub dominaţiunea turcească nu fusese de loc înfloritoare. Populaţiunea rară (135—140 000 locuitori), mai puţin de 9 locuitori pe klm. pătrat, — producţiunea de cereale foarte restrânsă, exportaţiunea neînsemnată, pescăriile imense ce aparţineau statului dând un venit foarte mic, carierele de piatră aproape de loc exploatate, şosele mai că nu existau; o singură linie de drum de fier, construită de o societate particulară engleză, care negăsind nici un câştig în exploatarea ei, o întreţinea foarte prost atât ca linie cât şi ca material rulant; lipsa unui pod peste Dunăre făcea ca comunicaţiunea în multe epoci ale iernei să nu fie cu putinţă din cauza sloiurilor de pe Dunăre; portul Constanţa având o instalaţiune absolut incomplectă, cu un dig de dimensiuni neîndestulătoare, care nu punea vasele la adăpostul furtunilor, iar adâncimea portului fiind mică, nu permitea vapoarelor să încarce la dig, ci trebuia să aştepte în largul mărei pentru a se transborda mărfurile cu bărci şi şlepuri.

Iată în puţine cuvinte starea, în care s'a găsit provincia Dobrogei la sfârşitul anului 1878, când s'a încorporat României. Câtă deosebire înfăţişează situaţiunea de astăzi, se va putea vedea clar din tabloul de statistică figurativă, ce am crezut interesant să-l întocmim, cu ocaziunea Expoziţiunei Naţionale Române, pentru ca deodată cu manifestarea activităţii ce a desfăşurat întreaga ţară în cursul domniei de 40 ani a M. S. Regelui Carol I., să se pună în evidenţă şi progresele pe care le-a realizat în special Dobrogea, în intervalul de 28 de ani de când această provincie a reîntrat sub stăpânirea României Comparaţiunea însă între starea de mai nainte şi cea de azi nu poate porni decât dela anul 1880 pentru cele mai multe puncte, fiindcă numai de atunci s'au putut aduna datele statistice care servesc la această comparaţiune.

Principalii factori ai progresului sau decadentei unei ţări sunt: populaţiunea, producţiunea agricolă şi industrială, comerţul, căile de comunicaţiune, finanţele şi instrucţiunea publică.

Cu ajutorul statisticilor vechi şi noi, am reconstituit pentru fiecare început de perioadă de cinci ani, dela 1880 până la 1905, situaţiunea factorilor mai sus enunţaţi, cari se găsesc exprimaţi în cifre şi reprezintaţi prin figuri în tabloul de faţă.

Progresele Dobrogei apar cu modul acesta în evidenţă, în toate direcţiunile; ele sunt cu atât mai îmbucurătoare cu cât intervalul de timp fiind relativ scurt, desvoltarea factorilor economici s'a făcut repede şi cu multă intensitate.

Iată, de exemplu, că populaţiunea acestei provincii care la 1880 număra, după statisticele găsite în Archivele Prefecturilor, numai 147.000 de locuitori, s'a ridicat în 1900, la epoca recensământului general, la 267.808 şi în 1905 la minimum 298.000 locuitori[1]; va să zică în timp de 25 ani această parte a ţării este mai puternic ca oriunde. populaţiunea Dobrogei s'a îndoit. Acest spor mare, care nu se întâlneşte în nici o altă parte a ţării, se datoreşte pe deoparte creşterei naturale a populaţiunei prin excedentul de naşteri asupra morţilor, pe de altă parte emigraţiunilor interioare şi din afară, care lasă în fiecare an un prisos însemnat de locuitori în cele două judeţe transdanubiane.

Creşterea naturală este figurată prin diferinţa patratelor, în care s'au înscris născuţii şi morţii; această diferinţă care în prima perioadă se mărginea la cifra de 1.275, ajunge în anul din urmă la 8.059, deci o creştere de 68%. Sporul natural se datoreste atât înmulţirei naşterilor, (dela 6.689 la 14.897) cât şi scăderei proporţionale a mortalităţii, obţinută graţie îmbunătăţirilor făcute în administraţiunea şi în salubritatea publică.

Dacă cercetăm un alt factor de progres: agricultura, constatăm că suprafaţa culturilor a crescut dela 242 000 hectare, cât s'au înregistrat în anul 1885, cel mai vechiu pentru care posedăm ştiinţi statistice în această privinţă, la 608.000 hectare în 1905, adică odată şi jumătate mai mult, sau 252% în timp de 20 ani. Extensiunea suprafeţelor cultivate a determinat sporirea de producţiune a tuturor cerealelor, car mai cu seamă a orzului şi ovăzului care se cultivă de preferinţă împreună cu inul de sământă în această provincie. La orz creşterea este destul de aparentă: dela 927.000 hectolitri în 1885 a ajuns în 1905 la 2.660.000 hectolitri[2]; dar şi mai izbitoare e progresiunea recoltei ovăzului care, în acelaş interval, trece dela 106.000 la 1.410.000 hectolitri (o creştere de 1327%).

Desfăşurarea culturilor pe o suprafaţă mare a atras cu sine o micşorare a locurilor de păşune. Din această pricină se observă petrecându-se în Dobrogea, ca şi mai înainte vreme în cealaltă parte a ţării, transiţiunea dela starea pastorală la cea agricolă. Astfel, pe când producţiunea cerealelor a crescut în proporţiuni enorme, numărătorile vitelor domestice din Dobrogea, din contra, acuză variaţiuni slabe dela o perioadă la alta; dacă numărul cailor este în creştere, acela al boilor e mai mult staţionar, iar oile dau îndărăt.

In acelaş timp însă sporesc în mod însemnat şi bogăţiile naturale ale acestei provincii: aşa, produsul pescăriilor din bălţile imense de pe marginea Dunării şi a Mărei Negre, care în 1880 nu aduceau Statului decât un venit de aproape un sfert de milion lei, creşte treptat şi cu o intensitate mare dela 1895 încoace, de când exploatarea lor s'a luat în Regie de Stat şi graţie mai ales unei administraţiuni bine chibzuită, astăzi acest venit atinge cifra de 1.900.000 lei.

De-asemenea comerţul exterior, care la luarea în stăpânire a Dobrogei de către Români, era neînsemnat: (46.665 tone la export şi 8.515 tone la import), ajunge după 25 ani la 353.194 tone la export, adică o creştere de 757% şi 73.226 tone la import cu o creştere de 860%.

(Va urma.)

[1]) Zicem minimum, fiindcă această din urmă cifră e dedusă prin evaluaţiune, socotind numai sporurile de născuţi din fiecare an şi neţinând seamă de excedentul de emigraţiuni, care în

[2]) Dobrogea singură produce mai mult orz decât toate [illegible] 8 districte de pe şesurile Dun

**NECROLOG.** Pavel Rotariu advocat etc. vesteşte cu inima sfăşiată de jale şi de întristare, pe amicii şi cunoscuţii săi că adorata sa soţie Julia născută Dreghici damă decorată de către Maj. Sa Regina României cu ordinul »Alinare şi Mângăere« azi la ora 8¾ înainte de am. s'a mutat la cele eterne. Voind să cheme Atotputernicul la sine o soţie de model şi de varii virtuţi, i-a trimis pe neaşteptate un morb greu, care în timp de 5 zile mi-a smuls'o din braţe în anul 59-lea al etăţii şi al 36-lea a căsătoriei fericite.

Inmormântarea osămintelor, după ritul ort. or. român, se va efectui în 5 ale cur. st. n. la óre 3 după am. — Fie-i ţărâna uşoară, în veci pomenirea ei!

*Timişoara-Fabric*, la 3 Marte 1907 n.

*Pavel Rotariu*,
advocat

## ULTIME STIRI.

**Viena.** 6 Martie. Primarul Lueger a făcut eri prima plimbare cu trăsura, lucru ce dovedeşte că starea sănătăţii sale se îmbunătăţeşte din zi în zi.

**Viena**, 6 Martie. O telegramă sosită din Kişinău anunţă din sursă absolut sigură că toate zvonurile cu privire la neliniştea şi turburările ce ar domni în oraş sunt cu totul falşe. Nici o turburare n'a avut loc acolo, şi activitatea îşi urmează cursul ei neîntrerupt şi liniştit.

**Petersburg**, 6 Martie. Preşedintele consiliului de stat Ermolov a declarat că consiliul de stat în primele zile după deschidere se va ocupa cu discuţia asupra budgetului. Legea relativă la desfiinţarea pedepsei cu moarte va fi supusă din nou desbaterilor Dumei. Ses unea Dumei va fi prelungită: ţara nu mai poate fi cârmuită prin legi temporale.

**Constantinopol**, 6 Martie. La Drama în Macedonia un aromân a fost atacat şi rănit de către un grec. Lângă Serres un aromân a fost asasinat şi ars.

**Lemberg**, 6 Martie. Studenţii ruteni au adresat primului ministru, Baronul Beck o telegramă în care descriu evenimentele de eri, solicitând intervenţia guvernului. Ziarul »Dziennik-Polsky« face în numărul de azi un apel către studenţii polonezi, invitându-i să înceteze excesele şi să nu mai atace pe colegii lor ruteni, căci în caz contrar ar putea provoca intervenţia guvernului vienez.

**Londra**, 6 Martie. Perechea regală engleză va întreprinde o călătorie de tre săptămâni pe marea Mediterană, în cursu lunei Aprilie.

**Sofia**, 6 Martie. Comisia parlamentară compusă din generalul Petranoff şi doi deputaţi din majoritate au recunoscut şi stabilit necesitatea înarmărei iminente a Bulgariei. In acest scop guvernul va propune, şi Sobrania va vota un credit de 32 milioane. In acest moment se discută conversiunea împrumuturilor bulgare. Opoziţia combate împrumuturile. Se crede însă că fiind cunoscută încrederea de care se bucură guvernul, împrumutul ce va propune se va vota cu o mare majoritate.

**Londra**, 6 Martie. După o ştire a ziarului »Standard« ţarul s'ar fi hotărît în sfârşit să se ducă la Roma. Consilierul de stat Martens a anunţat deja vizita aceasta în Roma.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

# Banca Națională a României.

## Situațiune sumară.

| 1906 11 Februarie. | Activ | 1907 3 Februarie. | 1907 10 Februarie |
|---|---|---|---|
| 106.899 586 | 75774588 Reser. metal. aur 82011962<br>31125000 „ Trate aur 34212500 | 116.921.320 | 116.224.462 |
| 1.524,400 | Argint și diverse monede . . . . | 1.163,086 | 1.154.050 |
| 58.100,300 | Portofoliu Român și străin. . . . | 61.321,358 | 65.572,539 |
| 24.805,017 | *Impr. contra efec. publice 8642200<br>„ „ „ în cont-corent 21714872 | 30.689,665 | 30.357,072 |
| 11.999 924 | Fondurĭ publice . . . . . . . . | 11.999 924 | 11.999,924 |
| 14 983,507 | Efectele fondului de reservă . . . | 15.931,524 | 15.931 524 |
| 2 914,292 | Efect. fond. de amort. imob. și mater. | 3 270,121 | 3.270,121 |
| 5.767,996 | Imobile . . . . . . . . . . . | 5 882,089 | 5 882,259 |
| 600,722 | Mobilier și Mașinĭ de Imprimerie . | 610,720 | 610,935 |
| 242 574 | Cheltueli de Administrațiune . . . | 212 150 | 221,365 |
| 86.063,767 | Depozite libere . . . . . . . . | 88.267 738 | 88 231,523 |
| — | „ „ & provizorii . . . | 60 000 | 60,000 |
| 11.736 245 | Compturĭ-curente . . . . . . . | 13.641,977 | 10.430.602 |
| 24.952.417 | Compturĭ de valorĭ . . . . . . | 16.914 467 | 17 439 107 |
| 350 590,749 | | 366 886,139 | 367.385 573 |
| | **Pasiv** | | |
| 12.000 000 | Capital . . . . . . . . . . | 12.000.000 | 12.000.000 |
| 21 034 186 | Fond de rezervă . . . . . . . | 22.697,129 | 22.697,129 |
| 3 105,044 | Fondul amortis. imob. și material . | 3.343,012 | 3 343,012 |
| 228 073,660 | Bilete de Bancă în circulațiune . . | 240 188.850 | 240.660,980 |
| 314,092 | Dobânzĭ și beneficii diverse . . . | 329,410 | 392,929 |
| 86.063,767 | Depozite de retras . . . . . . | 88.267,738 | 88 231,523 |
| — | „ „ „ & provizorii . . | 60 000 | 60,000 |
| — | Compturi curente . . . . . . . | — | — |
| 350 590 749 | Scomptul 5%<br>* Dobânda 5%. | 366 886.139 | 367.386 573 |



### Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Martie n. 1907.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4%. . . . . | 113 60 |
| Renta de corone ung. 4% . . . . | 94 85 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% . | 84 15 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4% . | 94 8[illegible] |
| Bonurĭ rurale croate-slavone . . . | 96.10 |
| Impr. ung. cu premiĭ . . . . . . | 199 — |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin . | 149 65 |
| Renta de hârtie austr. 4 2/10 . . . . | 99. 0 |
| Renta de argint austr. 4 2/10 . . . . | 98 95 |
| Renta de aur austr. 4% . . . . . | 117 30 |
| Renta de coróne austr. 4% . . . . | 99 05 |
| Bonurĭ rurale ungare 3½% . . . . | 89 — |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . . . | 153.85 |
| Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit | 1770 — |
| Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit | 805.50 |
| Acțiĭ de-ale Băncei austro-ung. . | 679.— |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . | 19 1[illegible] |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 117 60 |
| London vista . . . . . . . . | 241 20 |
| Paris vista. . . . . . . . . . | 95 42½ |
| Note italiene. . . . . . . . . | 95·40 |

### Cursul pieței Brașov

Din 6 Martie n. 1907

| | Cmp. | | Vênd. |
|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | 18. 92 | | 18 96 |
| Argint român | „ 18 ·0 | „ | 18.84 |
| Napoleondorĭ. | „ 18.94 | „ | 19 — |
| Galbeni | „ 11.20 | „ | 11.46 |
| Mărcĭ germane | „ 117.20 | „ | 117 3 |
| Lire turcescĭ | „ 21.50 | „ | [illegible] |
| Scris. fonc. Albine 5% | 101.— | „ | 102 |
| Ruble Rusescĭ | „ 2.53 | | . |